

Miljöutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Centralen för statligt stött bostadsbyggande

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Centralen för statligt stött bostadsbyggande (RP 188/2024 rd): Ärendet har remitterats till miljöutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsdirektör Johanna Korpi, miljöministeriet
- regeringssekreterare Liisa Meritähti-Lustig, miljöministeriet
- specialsakkunnig Atro Andersson, finansministeriet
- biträdande direktör Kimmo Huovinen, Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet
- direktör Aija Tasa, Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry
- jurist Vilma Pihlaja, Ägarna av hyreshus och bostadsrättshus till rimligt pris i Finland – KOVA rf
- direktör, näringspolitiska frågor Anu Kärkkäinen, Byggnadsindustrin RT rf
- specialsakkunnig Laura Hassi, Finlands Kommunförbund
- chef för samhällsrelationer Juho Kärkkäinen, Suomen Vuokranantajat ry
- verksamhetsledare Anne Viita, Vuokralaiset VKL ry.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- Y-Säätiö
- RIL ry
- Finlands Arkitektförbund SAFA rf
- Finlands Egnahemsförbund rf
- Finlands studiebstäder rf
- professor Janne Salminen.

Inget yttrande av

- Lahtis stad
- Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA ry.

Betänkande

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om Centralen för statligt stött bostadsbyggande och att följande lagar ändras: lagen om räntestöd för hyresbostadslån och bostadsrättshuslån, lagen om kortvarigt räntestöd för byggnadslån för hyreshus, aravabegränsningslagen, aravalagen, lagen om bostadsrättsbostäder, lagen om understöd för förbättring av bostadsförhållandena för grupper med särskilda behov, lagen om statsborgen för byggnadslån för hyresbostäder, lagen om statsborgen för ombyggnadslån för bostadsaktiebolag, lagen om energicertifikat för byggnader, lagen om informationssystemet för byggnaders energicertifikat, lagen om reparationsunderstöd för bostadsbyggnader och bostäder, lagen om samförvaltning i statligt stödda hyreshus, lagen om stöd för boenderådgivning till kommunerna 2023—2027, lagen om räntestöd för lån för bostadsaktiebolagshus och lagen om inkomstdatasystemet. Det föreslås vidare att lagen om befrielse från användningsbegränsningar som gäller bostäder finansierade med räntestödslån för hyresbostäder och lagen om räntestöd för ägarbostadslån upphävs.

Enligt propositionen ska centralen administrativt placeras i anslutning till miljöministeriet. I lagen föreskrivs om centralens uppgifter samt om ledningen och beslutanderätten.

Centralen ska från och med den 1 mars 2025 överta ansvaret för de lagstadgade uppgifterna för Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet överlämnades till riksdagen den 23 september 2024. I den propositionen föreslås det att hänvisningarna i lagstiftningen till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ändras så att det hänvisas till Centralen för statligt stött bostadsbyggande.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft den 1 mars 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Centralen för statligt stött bostadsbyggande

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om Centralen för statligt stött bostadsbyggande. Enligt förslaget ska centralen överta Finansierings- och utvecklingscentralen för boendets (Ara) lagstadgade uppgifter den 1 mars 2025. Ara läggs på motsvarande sätt ned den 1 mars 2025 på det sätt som föreslås i proposition RP 136/2024 rd och i miljöutskottets betänkande MiUB 12/2024 rd. Det föreslås att Centralen för statligt stött bostadsbyggande inrättas i anslutning till miljöministeriet. I lagen föreskrivs om centralens uppgifter samt om dess ledning och beslutanderätt. Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar, men med följande anmärkningar.

De lagstadgade uppgifterna överförs oförändrade

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet är ett statligt ämbetsverk som hör till miljöministeriets förvaltningsområde och som ansvarar för att verkställa statens bostadspolitik. Den huvudsakliga uppgiften för centralen är att bevilja bidrag, stöd och borgen för boende och bo-

Betänkande

stadsbyggande i enlighet med lagarna om räntestöd och borgen för bostadsbyggande. Ara fattar också beslut om startbidrag, energiunderstöd, understöd till äldre och infrastrukturunderstöd i enlighet med speciallagar och fullmakten att använda budgetmedel. Ara styr och övervakar också till exempel allmännyttiga bostadssamfunds verksamhet, övervakar fastställandet av hyrorna och samförvaltningen för ara-hyresbostäder samt styr valet av boende. Ara svarar dessutom till exempel för tillsynen över förfarandet med energicertifikat och sörjer för driften av informationssystemet för energicertifikat samt för beviljandet av reparationsunderstöd i enlighet med lagen om understöd för reparation av bostadsbyggnader och bostäder (1087/2016). Ara har också bistånds- och rådgivningsuppgifter enligt lagen om stöd till kommunerna för temporär boenderådgivning 2023—2027.

Genom propositionen överförs Aras nuvarande uppgifter till den central som genom lag inrättas i anslutning till miljöministeriet. Centralens uppgift är i likhet med Aras nuvarande uppgifter att bevilja stöd för byggande och förvärv av bostäder inom ramen för statsbudgeten, utöva tillsyn över och styra användningen av det statligt stödda bostadsbeståndet samt ägarsamfunden, utföra sakkunniguppgifter och informationstjänster som gäller boendet och bostadsmarknaden, utföra tillsyns- och informationstjänstuppgifter i anslutning till förfarandet för energicertifikat för byggnader samt utföra andra uppgifter som centralen har enligt speciallagstiftningen. Propositionen innehåller också förslag till ändringar i 15 olika lagar som innehåller bestämmelser om dessa uppgifter och som måste ändras tekniskt med anledning av det administrativa arrangemanget. Utskottet betonar att propositionen inte ändrar innehållet i de lagstadgade uppgifterna. Det är frågan om en administrativ reform, så genomförandet av bostadspolitiken påverkas endast indirekt genom organiseringen av verksamheten. De innehållsmässiga behoven av att utveckla den statligt stödda bostadsproduktionen diskuteras för närvarande i en arbetsgrupp som leds av statssekreterare Mika Nykänen. Bestämmelser om hur den stödda bostadsproduktionen ska utvecklas innehållsmässigt bör vid behov utfärdas särskilt.

Utskottet konstaterar i detta sammanhang att statsrådets finanspolitiska ministerutskott också har beslutat att verksamheten för Statens bostadsfond som en fond utanför budgeten läggs ned och att fonden slås samman med statsbudgeten den 1 januari 2026. Utskottet konstaterar att fondens medel inte räcker till för de förbindelser som redan ingått. Direktionen för Statens bostadsfond har i ett meddelande (16 november 2023) bedömt att fondens kassa med nuvarande räntenivå endast räcker till i tio år för att betala de prestationer som man har förbundit sig till. Direktionen för Statens bostadsfond påpekar att man om cirka tio år måste bereda sig på att sköta fondens ekonomiska åtaganden enbart med statens budgetmedel. En avveckling av fonden förutsätter att lagstiftningen ändras.

Den föreslagna administrativa omstruktureringen syftar till att öka effektiviteten i miljöförvaltningens verksamhet och utgör ett led i strävan att uppnå målen enligt statsförvaltningens produktivhetsprogram på medellång och lång sikt från och med 2026 och framöver. De besparingar som kan nås beror på hur verksamheten och organiseringen av den eventuellt utvecklas senare. Syftet med effektiviseringen av verksamheten är att spara statens omkostnader och organisera förvaltningen på ett ändamålsenligt sätt. Syftet med överföringen är också att på ett effektivt sätt strategiskt styra och följa upp genomförandet av statens bostadspolitik.

Betänkande

Den administrativa reformens karaktär

Målet med propositionen är att den nya centralen ska vara en myndighet som finns i anslutning till miljöministeriet och som ansvarar för beviljandet av statligt stöd för bostadsbyggande samt för andra uppgifter som föreskrivs för centralen i de lagar som utgör bilaga till propositionen. Syftet är att genom bestämmelserna säkerställa att centralens myndighetsställning och beslutsfattande är oberoende av miljöministeriets övriga beslutsfattande.

Utskottet konstaterar i likhet med ett omnämnande i propositionen att överföringen av uppgifter på ämbetsverksnivå till ministeriet är ett exceptionellt sätt att organisera verkställighetsuppgifterna inom statens centralförvaltning. Ministerierna har i regel inte sedvanlig verkställande makt innefattande förvaltningsbeslut, utövande av tillsyn och påförande av påföljder, utan dessa uppgifter hör till den förvaltning som lyder under ministeriet. Å andra sidan finns det inget hinder för att ordna förvaltningen också på det föreslagna sättet. Utskottet välkomnar att man utifrån den respons som fått under beredningen av förslaget har beslutat att i propositionens lagförslag 1 ta in den särskilda reglering som förslaget förutsätter om att den nya centralen i fråga om sina verkställighetsuppgifter är oberoende av miljöministeriet. Eftersom centralen är en del av ministeriet är det viktigt att säkerställa att beslutsfattandet är åtskilt och att beviljandet av stöd och tillsynsuppgifterna är oberoende.

Säkerställande av opartiskhet och oberoende

Det administrativa sambandet mellan Centralen för statligt stött bostadsbyggande och miljöministeriet ska enligt propositionens lagförslag 1 vara sådant att skötseln av centralens lagstadgade uppgifter är åtskild från miljöministeriets övriga beslutsfattande. Eftersom centralens uppgifter på det sätt som anges ovan anses avvika från ministeriets uppgifter, har det i lagförslaget tagits in särskilda bestämmelser för att säkerställa att centralens skötsel av uppgifterna är oberoende. Skötseln av uppgifterna i anslutning till beviljande av stöd och tillsyn enligt 2 § 1, 2 och 4 punkten ska enligt 3 § 4 mom. i lagförslag 1 ordnas så att en oberoende och opartisk behandling av ärendena säkerställs. De föreslagna bestämmelserna behövs, eftersom ministern enligt lagen om statsrådet (175/2003) har beslutanderätt i ärenden som hör till ministerns ansvarsområde och ministern också kan förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som har uppdragits åt en tjänsteman för avgörande.

Utskottet anser att kravet på oberoende och opartiskhet på behörigt sätt har kopplats till centralens kärnuppgifter och därmed till de viktigaste avgörandena. Utskottet understryker att centralen beviljar betydande belopp av statsstöd och att dess beslutsfattande grundar sig på laglighetsprövning. Det är fråga om uppgifter som hänför sig till enskilda personers och sammanslutningars rättigheter och skyldigheter och där kravet på rättsskydd accentueras. Den föreslagna bestämmelsen om att centralens talerätt i ärenden som gäller centralen framhäver dess självständighet i de uppgifter som föreskrivs för den i speciallagarna. Centralen företräder således sig själv till exempel i eventuella rättegångar, även om den administrativt sett är en del av miljöministeriet.

Utskottet framhåller dock samtidigt att centralens uppgifter är offentliga förvaltningsuppgifter som genomförs under tjänsteansvar och på vilka de allmänna förvaltningslagarna tillämpas. I all skötsel av uppgifter ska centralen alltså även i fortsättningen iakta bland annat de grunder för god

Betänkande

förvaltning och de rättsprinciper för förvaltningen som anges i förvaltningslagen (434/2003). Uppgiftsbeskrivningarna för de personer som sköter centralens uppgifter ska utarbetas så att personerna i regel endast sköter de uppgifter som enligt lag hör till centralen.

Utskottet välkomnar bestämmelser på lagnivå genom vilka man strävar efter att ordna och organisera centralens uppgifter vid ministeriet så att opartiskheten och oberoendet i skötseln av centralens lagstadgade uppgifter inte äventyras och så att också organiseringen av verksamheten uttrycker oavhängighet. Vid sidan av lagen om centralen är det dock också av betydelse hur centralens ställning sammantaget preciseras i regleringen på lägre nivå, såsom förordningen och arbetsordningen. Eftersom det inte är möjligt att direkt jämföra den nya centralen med något befintligt administrativt arrangemang finns det inte heller någon tydlig modell. Utskottet anser därför att det sannolikt först i samband med det konkreta genomförandet av omorganiseringen framgår till vilka delar oberoendet kan äventyras utan särskilda åtgärder.

Avsikten är att i den statsrådsförordning som ska utfärdas med stöd av den föreslagna lagen föreskriva om centralens ställning som en del av miljöministeriets organisation. Till sin organisatoriska ställning motsvarar centralen inte en ministerieavdelning och är organisatoriskt fristående från avdelningarna. Andra behövliga funktionella åtskillnader bedöms och genomförs i samband med beredningen av arbetsordningen. Avsikten är enligt propositionen att närmare bestämmelser om centralens interna organisation ska meddelas i administrativa föreskrifter som utfärdas av centralens direktör.

Oberoende av det som sägs ovan anser utskottet det vara naturligt att miljöministeriet svarar för den allmänna planeringen och styrningen av centralens verksamhet. Centralen ska därför enligt propositionen inte ha sådana utvecklingsuppgifter som avses i 1 § i statsrådets förordning om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet. Utskottet anser inte att ändringen är väsentlig. Även om Ara för närvarande beviljar finansiering för utveckling av boende och byggande ur bostadsfonden, grundar sig beviljandet på en dispositionsplan som miljöministeriet årligen godkänner, och utvecklingsprioriteringarna har fastställts i samråd med miljöministeriet. Styrningen av och tillsynen över Ara ankommer i nuläget på miljöministeriet. Bostadspolitikerna hör till miljöministeriets ansvarsområde, och i synnerhet utvecklingsuppgifterna hör på ett naturligt sätt till ministeriets uppgifter.

Utnämning av direktören och personalen

I 3 § i propositionens lagförslag 1 föreslås en bestämmelse om att det vid Centralen för statligt stött bostadsbyggande finns en direktör som miljöministeriet utnämner till tjänsten för viss tid, fem år i sänder. Utskottet konstaterar att tjänsten som direktör för centralen inte är en tjänst inom statsförvaltningens högsta ledning, eftersom centralen till sin organisatoriska ställning inte motsvarar en ministerieavdelning utan är ett operativt och verkställande organ. Bestämmelser om behörighetsvillkoren för direktören ska enligt förslaget utfärdas på förordningsnivå, eftersom det inte är fråga om en tjänst inom statsförvaltningens högsta ledning. Avsikten är att bestämmelser om utnämning av centralens övriga personal ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Alla som arbetar vid centralen är enligt förslaget tjänstemän som handlar under tjänsteansvar, står i tjänsteförhållande till miljöministeriet och utnämns av miljöministeriet med iakttagande av stats-

Betänkande

tjänstemannalagen. Avsikten är att närmare bestämmelser om utnämning ska utfärdas i en förordning som utfärdas av miljöministeriet och i miljöministeriets arbetsordning.

Personalens ställning och samarbetsförhandlingar

I och med att Ara upphör övergår dess nuvarande personalen till miljöministeriet i enlighet med statstjänstemannalagen. Samarbetsförhandlingar om förändringen ska föras på det sätt som lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar förutsätter. Förhandlingarna behandlar alla personalkonsekvenser som förändringen medför.

Vid samarbetsförhandlingarna eftersträvas inga personalminskningar och hela personalen har möjlighet att övergå till miljöministeriet. Enligt 5 a § i statstjänstemannalagen kan en tjänst i de situationer som avses i 1 och 2 mom. överföras utan det samtycke från tjänstemannen som avses i 5 §, om tjänsten överförs inom eller till tjänstemannens pendlingsområde. Med pendlingsområde avses ett område enligt 10 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023), enligt vilken pendlingsområdet sträcker sig 80 kilometer från personens faktiska bostad. Vid miljöministeriet är det möjligt att arbeta på plats, på distans och enligt en hybridmodell, och denna möjlighet gäller också de tjänstemän som flyttar från Ara till miljöministeriet. Överföringen av den nuvarande personalen bidrar till att säkerställa kontinuiteten i verksamheten och kompetensen i förändringssituationen. Efter att samarbetsförhandlingarna avslutats förs personliga förändringsförhandlingar med personalen i början av 2025.

Uppföljning

Utskottet hänvisar till det som sägs ovan och konstaterar att det är fråga om ett nytt förvaltningsarrangemang och att den tid som reserverats för genomförandet av reformen också är exceptionellt kort. Utskottet betonar i anslutning till detta särskilt behovet av att följa ändringens konsekvenser och vid behov snabbt vidta korrigerande åtgärder. Miljöministeriet har meddelat att ministeriet följer hur centralens verksamhet i anslutning till ministeriet utformas och vid behov vidtar de åtgärder som krävs.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Miljöutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—16 i proposition RP 188/2024 rd utan ändringar.

Betänkande

Helsingfors 28.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Mikkonen gröna
vice ordförande Pinja Perholehto sd
medlem Pauli Aalto-Setälä saml
medlem Marko Asell sd
medlem Noora Fagerström saml
medlem Petri Huru saf
medlem Christoffer Ingo sv
medlem Vesa Kallio cent
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Hanna Kosonen cent
medlem Johan Kvarnström sd
medlem Jorma Piisinen saf
medlem Merja Rasinkangas saf
medlem Tere Sammallahti saml
medlem Sara Seppänen saf
medlem Saara-Sofia Sirén saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.

Betänkande Reservation 1

Reservation 1

Motivering

Regeringen har till riksdagen överlämnat propositioner med förslag till lag om upphävande av lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (RP 136/2024 rd) och till lag om Centralen för statligt stött bostadsbyggande och till lagar som har samband med den (RP 188/2024 rd). I proposition RP 136/2024 rd föreslås det att lagen om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet upphävs. Samtidigt upphävs också statsrådets förordning om Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet som utfärdats med stöd av lagen.

I proposition RP 188/2024 rd föreslås det att Centralen för statligt stött bostadsbyggande inrättas i anslutning till miljöministeriet. I den propositionen föreslås det dessutom att hänvisningarna i lagstiftningen till Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet ändras så att det hänvisas till Centralen för statligt stött bostadsbyggande.

Regeringen raserar förutsättningarna för bostadsbyggande till rimligt pris

Petteri Orpos regerings beslut att lägga ned självständiga Ara är en del av en större helhet där staten drar sig tillbaka från sin viktiga roll när det gäller att främja boende till rimligt pris. Den snabba nedläggningen av det självständiga ämbetsverket på ofullständiga grunder försvagar framtiden och kontinuiteten för statsunderstöden för bostadsproduktion.

Ett annat regeringsbeslut som i hög grad försvagar den långvariga bostadspolitiska linjen gäller upplösningen av statens bostadsfond och att fondens medel sammanslås med statsbudgeten. Besluten innebär tillsammans betydande strukturella förändringar i statens stöd för boende.

Regeringens åtgärder framskrider inte i ändamålsenlig ordning. Den arbetsgrupp som leds av statssekreterare Mika Nykäsen och vars uppgift är att utarbeta förslag till utveckling av den statligt stödda bostadsproduktionen och förvaltningen har ännu inte slutfört sitt uppdrag. Ara läggs alltså ned utan att man har någon uppfattning om hur bostadsproduktionen förvaltas och utvecklas i framtiden.

Regeringen har inte lagt fram någon plan för den övergripande bostadspolitiken eller för hur människorna i framtiden ska garanteras ett gott, överkomligt och tryggt boende.

På de grunder som anges nedan anser vi att Ara bör bevaras som ett självständigt ämbetsverk och att Centralen för statligt stött bostadsbyggande inte bör inrättas i anslutning till miljöministeriet.

Oberoendet och opartiskheten äventyras

Det sätt på vilket Aras verkställighetsuppgifter enligt propositionen (RP 188/2024 rd) överförs till ministeriet är ett mycket exceptionellt sätt att omorganisera uppgifter som hör till statens centralförvaltning. Ministerierna ansvarar för beredningen av lagstiftningen och ämbetsverken ansvarar

Betänkande Reservation 1

för verkställighetsuppgifterna. Avvecklingen av denna princip hotar centralens oberoende och opartiskhet.

I stället för att slopas bör Aras verksamhet utvecklas i fråga om smidiga, förutsägbara och transparenta långivnings-, stöd- och tillsynsprocesser.

Den nedläggning som nu beslutats och skrivits in i lagutkastet är ett förhastat beslut som inte ger några riktlinjer för utvecklingen av processerna, och om den föreslagna mycket brådsnande tidsplanen följs kan behandlingen av projektansökningar äventyras. En förhastad avveckling av verket utgör en väsentlig risk för en smidig service och tillsyn. Detta drabbar särskilt bostadsbyggandet, som just nu bör stödjas också av konjunkturskäl.

Sakkunniga har uttryckt oro för huruvida vissa uppgifter vid den nya centralen kommer att behandlas oberoende och opartiskt.

Till exempel konstaterar justitieministeriet att det i 3 § 4 mom. i lagförslaget om centralen föreslås att skötseln av vissa uppgifter vid ska ordnas så att en oberoende och opartisk — uppenbarligen i förhållande till ministeriets övriga verksamhet — behandling av ärendena säkerställs. Utifrån propositionen förblir det oklart varför endast en del av skötseln av centralens uppgifter ska ordnas opartiskt och oberoende, men andra inte. I och för sig är de uppgifter som ska organiseras opartiskt och oberoende centrala för centrets verksamhet.

Det är också tvivelaktigt att den utvecklingsverksamhet som hör till Ara inte inkluderas i den nya centralens uppgifter. Aras utvecklingsverksamhet har varit mycket viktig och resultatrik och den har samlat aktörer från såväl forskningsinstitut som kommuner och företag.

Det vore likaså viktigt att det nya ämbetsverkets sakkunnig- och utvecklingsuppgifter i bestämmelserna också skulle omfatta sakkunniguppgifter i anslutning till boenderådgivning och arbetet för att motverka bostadslöshet.

I motiveringen till propositionen om Centralen för statligt stött bostadsbyggande (RP 188/2024 rd) har det inte i tillräcklig utsträckning visats hur centralens självständiga roll säkerställs i praktiken.

Vi föreslår att propositionen (RP 188/2024 rd) förkastas. Vi understöder inte nedläggningen av Ara eller proposition om nya Centralen för statligt stött bostadsbyggande. Vi anser att Ara bör bevaras som ett självständigt ämbetsverk och att dess verksamhet bör utvecklas.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

**Betänkande
Reservation 1**

Helsingfors 28.11.2024

Pinja Perholehto sd
Johan Kvarnström sd
Marko Asell sd
Mai Kivelä vänst
Krista Mikkonen gröna

Betänkande Reservation 2

Reservation 2

Motivering

Regeringen håller på att avveckla Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (Ara) och överföra dess nuvarande uppgifter till en central som inrättas i anslutning till miljöministeriet. Regeringen motiverar i sina propositioner varför det är möjligt. Däremot förblir det oklart varför detta bör göras.

Det är fråga om en sparlag bland många andra sparlagar som regeringen tagit fram, även om det också i det här fallet är osäkert om det faktiskt blir några inbesparingar.

Ara är ett statligt ämbetsverk som hör till miljöministeriets förvaltningsområde och som ansvarar för att verkställa statens bostadspolitik. Inget ministerium, inte heller miljöministeriet, har normalt haft sedvanlig verkställande makt innefattande förvaltningsbeslut, utövande av tillsyn och påförande av påföljder.

Om Aras nuvarande uppgifter överförs till en central som inrättas i anslutning till miljöministeriet, kommer samtidigt den politiskt valda ministern, alltså ministeriets chef, att leda det verkställande verkets uppgifter. Därför har det ansetts nödvändigt att skapa nya bestämmelser för att säkerställa en oberoende skötsel av uppgifterna vid den central som ska inrättas.

Det är fråga om en övergång från en graderad indelning av den verkställande makten som avviker från det normala. Normalt är riktningen den motsatta. Att funktionerna flyttas från Lahtis till Helsingfors går dock i linje med regeringens ideologiska centraliseringsiver.

Att tidsplanen är snäv accentueras av att läget inom byggbranschen är mycket svårt. Nu ska Ara avvecklas innan de nya funktionerna för beviljande har inrättats. Det orsakar inte bara dröjsmål utan också osäkerhet och diskontinuitet både hos aktörerna inom byggbranschen och hos ett stort antal andra aktörer med kopplingar till Aras verksamhet. Särskilt i det rådande läget inom byggbranschen är alla dröjsmål och diskontinuitet mycket skadliga.

Ändringen beräknas medföra besparingar på medellång och lång sikt från och med 2026. De besparingar som kan nås beror på hur verksamheten och organiseringen av den eventuellt utvecklas senare. Regeringen har inte kunnat lägga fram någon närmare uppskattning av besparingarnas storlek. Däremot har ändringen uppskattats medföra kostnader på över en miljon euro.

Propositionen ändrar inte innehållet i de lagstadgade uppgifterna. Det är frågan om en administrativ reform, så genomförandet av bostadspolitiken påverkas endast indirekt genom organiseringen av verksamheten. Det förblir dock oklart om ändringen behövs. Varför gör man så här? När det gäller Ara handlar det ändå om miljarder euro och om hemmen för finländare med särskilda behov.

**Betänkande
Reservation 2**

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget förkastas.

Helsingfors 28.11.2024

Vesa Kallio cent

Hanna Kosonen cent